

Azərbaycan ilə Qırğızıstanın dostluğu və qardaşlığı əbədidir

Keçmiş ittifaqın süquta uğraması türk dünyasının yenidən əvvəlki möhtəşəm günlərinə qayıtması üçün tarixi fürsət yaratdı. Bu fürsəti zamanında dəyərləndirərək 1992-ci ildə yenidən müstəqillik qazanmış qardaş dövlətlər Türkcə Danışan Ölkələr Zirvəsinə topladılar. 2009-cu ildə Türk Dövlətləri Təşkilatı yaradıldı. Həmin vaxtdan türk dövlətləri arasında münasibətlərin inkişafı yeni mərhələyə qədəm qoydu. Xüsusilə də Vətən müharibəsi dönməndə digər türk dövlətlərinin dəstəyini yaxından hiss etdik.

Bu il aprelin 24-də Türk Dövlətləri Təşkilatının üzvü olan Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarov Azərbaycana dövlət səfərinə gəldi. İki gün davam etmiş səfərə Qırğızıstandan xeyli sayda dövlət rəsmiləri qatılmışdı. Onların siyahısında siyasi, sosial və iqtisadi sferaları təmsil edən nazirlərin də olması onu deməyə əsas verir ki, səfərin gündəliyi çox zəngin olacaq.

Tarixə nəzər yetirəndə görürük ki, Azərbaycanın Orta Asiyanın türk dövlətləri ilə əlaqələri həmişə geniş olub. Bütün türk dövlətləri ilə əməkdaşlığın daim inkişaf etdirilməsi respublikamızın xarici siyasətinin prioritet istiqamətlərindədir. Azərbaycan ilə Qırğızıstan münasibətləri qədim tarixə malikdir. Belə ki, azərbaycanlılar və qırğızlar eyni kökə, mədəniyyətə və ənənələrə malikdirlər. Bundan başqa, bu xalqları dil və din eyniliyi də birləşdirir. Azərbaycanla Qırğızıstan arasında diplomatik əlaqələr 1993-cü ilin yanvar ayında qurulmuşdur. 1996-cı ilin ortalarında Azərbaycan Respublikasının Qırğızıstan Respublikasında, 1998-ci ilin may ayında Qırğızıstan Respublikasının Azərbaycan Respublikasında səfərləri fəaliyyətə başladı. İkitərəfli münasibətlərin inkişafında dövlət başçıları arasında səfərləri xüsusilə böyük əhəmiyyətə malikdir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi dövründə Azərbaycan-Qırğızıstan münasibətləri yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Azərbaycan bütün türkdilli dövlətlərlə olduğu kimi, Qırğızıstanla da geniş siyasi-iqtisadi və mədəni əlaqələrini getdikcə genişləndirir. Hər iki ölkənin məqsədi türk dünyasının inkişafına, siyasi və mədəni birliyinə yeni töhfələr verməkdir.

Qırğız Respublikasında 20 minə yaxın azərbaycanlı yaşayır. Onların da əksəriyyəti 1937-ci ildə Mərkəzi Asiyaya sürgün edilən repressiya qurbanlarının ailə üzvləridir. Həmvətənlərimiz Bişkek, Karabalta, Kant, Sokuluk, Oş şəhərlərində və ətraf rayonlarda yığcam halda məskunlaşmışlar. Tarixi yurdlarından uzaqda yaşamalarına baxmayaraq, Qırğızıstandakı azərbaycanlılar dil və adətlərini qoruyub saxlayırlar.

Aprelin 24-də Azərbaycan və Qırğızıstan prezidentlərinin məhdud tərkibdə görüşü oldu. Görüşdən sonra Azərbaycan və Qırğızıstan Dövlətlərarası Şurasının 2-ci iclası keçirildi. Sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarovun iştirakı ilə Azərbaycan-Qırğızıstan sənədlərinin imzalanması mərasimi oldu.

İmzalanma mərasimi başa çatandan sonra hər iki ölkənin dövlət başçıları mətbuata bəyanatlarla çıxış etdilər. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bəyanatında dedi: "Bizim hər il qarşılıqlı səfərlərin həyata keçirilməsi üzrə yaxşı ənənəmiz formalaşmışdır. Mən ötən il, ondan əvvəlki il Qırğızıstanda olmuşam, həmçinin keçən il və ondan əvvəlki il Sadır Nurqojoyevici bizi ziyarət edib. Bi-

zim hələ yayda Şuşada Türk Dövlətləri Təşkilatının qeyri-rəsmi Zirvə görüşünün keçirilməsi zamanı Azərbaycanda görüşmək imkanımız olacaq. Həmçinin Sadır Nurqojoyevici noyabr ayında COP29 beynəlxalq konfransında iştirak etməyə dəvət etdim. Hər bir görüş qarşılıqlı fəaliyyətin, ünsiyyətimizin gücləndirilməsi, eləcə də ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığın mühüm məsələlərinin həlli baxımından əhəmiyyətli və dəyərlidir".

Qırğızıstan Prezidenti Sadır Japarov isə bəyanatında xüsusi olaraq vurğuladı: "Bu gün müxtəlif sahələrdə daha sıx fəaliyyətə yönəlmiş ikitərəfli sənədlər imzalandı. İmzalanmış sənədlər arasında Qırğız Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında ortamüddətli perspektivdə ikitərəfli qarşılıqlı fəaliyyətin əsas yol xəritəsi qismində istifadə olunacaq əməkdaşlığın inkişafına dair beşillik kompleks proqramı ayrıca qeyd etmək istədim. Həmçinin Qırğız Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında gələnlərə görə vergilərə münasibətdə ikitərəfli vergitutumun aradan qaldırılması və vergidən yayınmanın qarşısının alınması haqqında sazişi qeyd etmək istədim ki, bu, iki ölkənin təsərrüfat subyektlərinin qarşılıqlı iqtisadi fəaliyyətinin həyata keçirilməsində böyük əhəmiyyətə malikdir".

Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarovun və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin iştirakı ilə Bakıda görkəmli qırğız yazıçısı Çingiz Aytmatovun abidəsinin açılış mərasimi keçirilib. Açılış mərasimində çıxış edən dövlət başçımız Ç.Aytmatovun yaradıcılığında və fəaliyyətində ətraflı danışdı. Azərbaycan və Qırğızıstan dostluğundan söz açan Azərbaycan Prezidenti deyib: "Əminəm ki, Qırğızıstan ilə Azərbaycanın, xalqlarımızın dostluğu və qardaşlığı əbədi olacaq".

Azərbaycan Respublikasında dövlət səfərində olan Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarov aprelin 25-də Füzuli və Ağdam rayonlarına səfər edib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarov Füzuli və Ağdam şəhərlərinin erməni işğalçıların dağıtdıqları yerlərinə baxıblar, şəhərlərin baş planları ilə tanış olublar. Dövlət başçıları Ağdam rayonunun Xıdırlı kənd tam orta məktəbinin birgə təmələqyma mərasimində iştirak ediblər. Qırğızıstan Prezidentinin təşəbbüsü ilə Qırğızıstan dövləti adından məktəb binasının tikintisi iki ölkə arasında sarsılmaz qardaşlıq münasibətlərinin göstəricisi oldu. Tikinti işlərinin 2024-cü ilin sonunadək başa çatdırılması planlaşdırılır.

Qırğızıstan Respublikasının Prezidenti Sadır Japarovun Azərbaycana rəsmi səfəri bir daha onu göstərdi ki, dövlət başçımız dünya səviyyəsində uğurlu xarici siyasət yürüdür. Aparılan məqsədyönlü siyasət Azərbaycanı beynəlxalq birliyin ön etibarlı və ön layiqli tərəfdaşına çevirib. Bakı ilə Bişkek arasında əlaqələrin daha da inkişaf etməsi baxımından qarşılıqlı səfərlər çox əhəmiyyətlidir. Bütün bunlar nəticə etibarilə hər iki dövlətin milli maraqlarına xidmət edir. Azərbaycanın da, Qırğızıstanın da əsas məqsədi türk dünyasının inkişafına, siyasi və mədəni birliyinə layiqli töhfə verməkdir. Aparılan danışıq və imzalanmış sənədlər göstərir ki, Azərbaycan-Qırğızıstan münasibətləri yeni mərhələyə qədəm qoyacaq, ölkələr arasındakı qardaşlıq və dostluq əlaqələri bundan sonra daha da möhkəmlənəcək.

*Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"*